

The Diplomatic Interactions Quarterly

Vol. 3, No. 11, Autumn 2025, Pp: 1-30

[http:// www.dpiq.ir](http://www.dpiq.ir)

Iran's Diplomatic Discourse during the June 2025 Crisis: Discursive Resistance to Structural Inequality

Amin Sadeghi Bakyani¹

(Received: 09/03/2025 - Accepted: 06/06/2025)

DOI: 10.22034/dpiq.2026.565473.1066

Extended Abstract

Introduction

In contemporary international relations, diplomacy has evolved from a predominantly institutional practice into a dynamic discursive field in which power, meaning, and ideology interact dialectically. This shift is particularly salient for states such as the Islamic Republic of Iran, which operate under sustained geopolitical pressure and seek to construct an alternative, resistance-oriented foreign policy discourse. Following the military aggression by the Zionist regime against Iran in June 2025, Iran's Foreign Minister Abbas Araqchi issued a series of official statements, letters, speeches, and social media posts that collectively constitute a strategic and multi-layered diplomatic response. This study examines this discourse through Norman Fairclough's (2009) Dialectical-Relational Approach to Critical

1. PhD, Department of Political Science, Shiraz University, Shiraz, Iran.
(Aminsadeqibakyani@gmail.com)

Orcid Code: <https://orcid.org/0009-0000-9291-005X>

Discourse Analysis (CDA). Fairclough's framework conceptualizes discourse not merely as text, but as a form of social practice that is both embedded within and actively constitutive of structures of power, ideology, and global inequality.

Research Objectives

Existing scholarship on Iran's foreign policy has examined the notion of "resistance discourse" from historical, strategic, and ideological perspectives (Wu & Moshirzadeh, 2025; Karemeferd, 2025; Koohkan et al., 2020). Most of these studies, however, adopt either macro-level theoretical approaches or focus primarily on the discourse of senior leadership, thereby overlooking the more nuanced, crisis-driven diplomatic discourse produced by operational actors such as foreign ministers. Although a limited number of studies have applied Fairclough's CDA to Iranian diplomatic texts (e.g., Rahimi Tehrani & Chalak, 2021; Asadi, 2014), none have analyzed a complete corpus of texts generated in direct response to a military attack. Moreover, previous research has tended to neglect the triadic relationship between textual strategies, discursive practices (including multi-channel dissemination), and the broader sociopolitical context of global hegemony. The present study addresses this gap.

Methodology

This research employs a qualitative design grounded in Fairclough's (2009) three-dimensional CDA framework, comprising textual analysis, discourse practice, and sociocultural practice. The data consist of 14 publicly available texts issued by Foreign Minister Abbas Araqchi between 13 and 21 June 2025. These include formal letters addressed to the United Nations Security Council and the International Atomic Energy Agency (IAEA), official statements, diplomatic speeches, and posts on the X platform (formerly Twitter). Data were collected through systematic document analysis and coded using NVivo 14. The analytical process followed three stages: open coding (identification of surface-level themes), axial coding

3 Iran's Diplomatic Discourse during the June 2025 ...

(categorization into conceptual clusters), and selective coding (derivation of core discursive strategies). Trustworthiness was enhanced through peer debriefing, independent dual coding, and thick contextual description.

Results

The analysis identifies four dominant thematic clusters that structure Araqchi's discourse: (1) legitimate self-defense, grounded in Article 51 of the UN Charter and the Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT); (2) illegal aggression, framed as a "heinous violation" of international law and a "crime against humanity"; (3) destroyed diplomacy, underscoring that Iran was actively engaged in negotiations (including the Muscat talks) at the time of the attack; and (4) Western hypocrisy and injustice, which highlights structural double standards within Western powers and international institutions. Linguistically, the discourse interweaves formal legal terminology with moral and emotive metaphors (e.g., "diplomacy was destroyed," "shameful silence") and binary oppositions such as "us/them," "victim/aggressor," and "justice/hypocrisy." Strategically, the texts were disseminated through both formal diplomatic channels (UN, IAEA) and digital platforms (X), simultaneously targeting international institutions, global public opinion—particularly within the Islamic world—and domestic audiences. Reception patterns reveal strong expressions of solidarity from several Muslim-majority states, muted or cautious responses from Western governments, and procedural inaction on the part of international organizations.

Discussion

Araqchi's discourse functions not merely as a reactive justification but as a deliberate form of resistance discourse aimed at challenging hegemonic Western narratives that seek to delegitimize non-Western sovereignty. By invoking universally recognized legal norms while simultaneously exposing their selective application, Iran repositions itself from a perceived "security threat" to a "victim of illegal

aggression,” thereby subverting dominant security discourses. The integration of digital diplomacy (particularly via X) with traditional diplomatic channels constitutes a hybrid communicative strategy designed to circumvent Western-controlled media structures and engage transnational audiences directly. In Fairclough’s terms, this illustrates the dialectical relationship between discourse and social structure: even while operating within an unequal international order, Iran strategically deploys language to open discursive space for claims to justice, resistance, and alternative legitimacy. The effectiveness of this discourse, however, remains constrained by structural power asymmetries, as Western media and international institutions largely marginalize or reframe Iran’s narrative.

Conclusion

This study demonstrates that Iran’s diplomatic discourse in the aftermath of the June 2025 military aggression constitutes a sophisticated and multi-dimensional strategy of discursive resistance. It simultaneously legitimizes defensive action, delegitimizes the aggressor, exposes systemic double standards, and constructs an alternative geopolitical imaginary rooted in justice and South–South solidarity. While such discourse may not immediately transform material power relations, it performs a vital symbolic function by asserting moral and political agency within a global system in which both the “right to speak” and the “right to defend” remain contested. Future research should examine audience reception dynamics in greater depth and undertake comparative analyses with other Global South states confronting similar structural asymmetries.

Keywords: Critical discourse analysis, Diplomacy, Iran, resistance, Self-defense, Western hypocrisy.

How to Cite: Koohkan, Sadeqi Bakyani, A. (2025). Iran’s Diplomatic Discourse in the June 2025 Crisis: A Discursive Resistance Analysis Against Structural Inequality. (e240622). *Diplomatic Interactions*, 3(10), 1 - 30 . e240622 doi: 10.22034/dpiq.2026.565473.1066

گفتمان دیپلماتیک ایران در بحران ژوئن ۲۰۲۵: تحلیل مقاومت گفتمانی در برابر نابرابری ساختاری

امین صادقی بکیانی^۱

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۱۹ - تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۰۳/۱۶)

DOI: 10.22034/dpiq.2026.565473.1066

چکیده

این پژوهش با هدف تحلیل گفتمان دیپلماتیک ایران در پی حمله اسرائیل به ایران در ژوئن ۲۰۲۵ و پاسخ به این سؤال انجام شده است: «گفتمان دیپلماتیک ایران در پاسخ به حمله اسرائیل چگونه شکل گرفته است و آیا می‌توان آن را به‌عنوان یک عمل مقاومتی در برابر نظم گفتمانی مسلط تفسیر کرد؟» روش تحقیق کیفی و براساس چارچوب تحلیل انتقادی گفتمان (CDA) فرکلان (۲۰۰۹) است. جامعه پژوهش شامل تمامی متون منتشرشده توسط وزیر امور خارجه ایران، در بازه زمانی ۱۳ تا ۲۳ ژوئن ۲۰۲۵ است که با روش نمونه‌گیری هدفمند، ۱۴ متن رسمی و عمومی (نامه، بیانیه، سخنرانی، پیام شبکه اجتماعی) انتخاب شدند. داده‌ها از طریق تحلیل مستند جمع‌آوری و برای ساماندهی و کدگذاری داده‌ها از نرم‌افزار NVivo (نسخه ۱۴) به‌عنوان ابزار کمکی استفاده گردید و با روش تحلیل گفتمان فرکلان (تحلیل متن، عمل گفتاری، بافت اجتماعی) تحلیل شدند. روایی و پایایی از طریق بررسی همتا، کدگذاری دوبل و توصیف غنی تأمین شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که گفتمان وزیر امور خارجه حول چهار مضمون کلیدی شکل گرفته است: «دفاع مشروع»، «تجاوز غیرقانونی»، «دیپلماسی نابودشده» و «بی‌عدالتی غرب». این گفتمان با استفاده از زبان حقوقی، استعاره‌های اخلاقی و دوگانه‌سازی، اقدامات ایران را به‌عنوان واکنشی قانونی و اخلاقی مشروعیت می‌بخشد و در مقابل، رژیم صهیونیستی و حامیانش را به‌عنوان متجاوز و بی‌اخلاق ترسیم می‌کند. تحلیل عمل گفتاری نشان می‌دهد که متون هم از طریق کانال‌های رسمی (شورای امنیت، آژانس) و هم دیجیتال (شبکه X) تولید و توزیع شده‌اند تا هم نهادهای بین‌المللی و هم افکار عمومی جهانی را هدف قرار دهند. در بافت اجتماعی، این گفتمان نشان‌دهنده تلاش آگاهانه‌ای برای ساخت یک گفتمان مقاومتی در برابر سلطه‌ی گفتمانی مسلط است، هرچند تأثیر آن در سطح بین‌المللی هنوز نیازمند بررسی‌های بیشتر است. «نتیجه‌گیری نشان می‌دهد که گفتمان دیپلماسی ایران یک استراتژی پیچیده و چندلایه است که فراتر از مشروعیت بخشی به اقدامات دفاعی، سعی دارد از طریق چالش نظم گفتمانی مسلط، گفتمانی جایگزین برای مقاومت سیاسی-ایدئولوژیک ارائه کند.»

واژگان کلیدی: تحلیل انتقادی گفتمان، دیپلماسی، ایران، مقاومت، دفاع از خود، ناهمسانی هنجاری.

۱. دکتری علوم سیاسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
(Aminsadeqibakyani@gmail.com)

Orcid Code: <https://orcid.org/0009-0000-9291-005X>

مقدمه

در عصر حاضر، سیاست خارجی کشورها فراتر از ابعاد نظامی و اقتصادی، به حوزه‌ای گفتمانی تبدیل شده است که در آن، زبان و قدرت در تعامل پیچیده‌ای با یکدیگر قرار دارند (Fairclough, 1995: 15). این واقعیت، برای کشورهایی که در نظام بین‌المللی در موقعیت حاشیه‌ای یا تحت فشار قرار دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. جمهوری اسلامی ایران، به عنوان یکی از بازیگران اصلی خاورمیانه، همواره در معرض خطاب قرار گرفتن توسط گفتمان‌های مسلط غربی بوده و سیاست خارجی آن اغلب مورد تفسیرهای دوگانه‌انگارانه قرار گرفته است (Said, 1978; Chomsky, 1983). در چنین شرایطی، دیپلماسی رسمی ایران، به‌ویژه در مواقع بحران، می‌تواند زمینه‌ای برای تحلیل گفتمانی فراهم کند؛ هم از منظر داخلی (تثبیت هویت سیاسی) و هم از منظر بین‌المللی (چالش با نظم گفتمانی مسلط). با این حال، اغلب مطالعات پیشین درباره سیاست خارجی ایران، یا از دیدگاه رفتارگرایانه و ساختاری (Katouzian, 2013) و یا از منظر نهادی-رنالیستی تحلیل شده‌اند و به ابعاد گفتمانی، ایدئولوژیک و معنایی آن کمتر پرداخته شده است (Sreberny & Khiabany, 2010). همچنین، تحلیل‌های گفتمانی موجود عمدتاً بر سخنان رهبران ارشد یا رسانه‌های داخلی متمرکز بوده و گفتمان دیپلمات‌های رسمی به‌ویژه در شرایط بحران نظامی به‌طور سیستماتیک مورد توجه قرار نگرفته است.

این شکاف پژوهشی، به‌ویژه در پی حوادث امنیتی اخیر، اهمیت پیدا می‌کند. بحران ژوئن ۲۰۲۵، یک «لحظه گفتمانی بحرانی» به شمار می‌آید؛ زمانی که یک کشور تحت فشار، در پاسخ به یک اقدام نظامی مستقیم، مجبور می‌شود در عین حفظ مشروعیت بین‌المللی، مواضع مقاومتی خود را تبیین کند. این حمله، نخستین بار نبود که تأسیسات هسته‌ای ایران مورد هدف قرار گرفت، اما ویژگی خاص آن در این بود که در شرایطی رخ داد که ایران در حال مذاکره غیرمستقیم با قدرت‌های غربی برای بازگشت به برجام بود. بنابراین، این رویداد نه تنها یک تجاوز نظامی، بلکه یک «شکست ساختاری» در فرآیندهای دیپلماتیک محسوب شد که گفتمان دیپلماتیک ایران را در وضعیتی دوگانه قرار داد: از سویی، پاسخ نظامی-سیاسی؛ از سوی دیگر، تلاش برای حفظ فضای

گفت‌وگوی بین‌المللی. این تنش درونیِ گفتمانی، همراه با استفاده هم‌زمان از کانال‌های رسمی (مانند سازمان ملل) و غیررسمی (مانند شبکه X)، این بحران را به یک مورد ایده‌آل برای بررسی «دیپلماسی مقاومتی» در شرایط واقعی تبدیل می‌کند. «در ژوئن ۲۰۲۵، اسرائیل با حمله‌ای علیه تأسیسات هسته‌ای ایران، مرتکب اقدامی شد که وزیر امور خارجه ایران آن را «تجاوز آشکار» خواند.» در پاسخ، وزیر امور خارجه ایران، مجموعه‌ای از متون دیپلماتیک شامل نامه‌های رسمی، بیانیه‌ها و پیام‌های شبکه‌های اجتماعی منتشر کرد. این متون، هرچند از نظر محتوایی مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفته‌اند، اما هنوز در چارچوب یک تحلیل گفتمانی نظری و سیستماتیک مورد بررسی قرار نگرفته‌اند. از این رو، این پژوهش با پرسش اصلی زیر، به دنبال پر کردن این شکاف است: «گفتمان دیپلماتیک ایران در پاسخ به حمله اسرائیل چگونه شکل گرفته است و آیا می‌توان آن را به‌عنوان یک عمل مقاومتی در برابر نظم گفتمانی مسلط تفسیر کرد؟»

ناظر به سؤال اصلی دو سؤال فرعی مطرح می‌شود: ۱- چه معضل اجتماعی و چه موانع ساختاری، گفتمان دیپلماتیک ایران را در پاسخ به حمله شکل داده‌اند؟ و ۲- چگونه این گفتمان از طریق مضامین، سبک زبانی و کانال‌های توزیع به‌عنوان یک عمل مقاومتی، نظم گفتمانی مسلط را به چالش کشیده و راه‌های عبور از نابرابری ساختاری را باز کرده است؟ برای پاسخ به این پرسش‌ها، از رویکرد دیالکتیک-رابطه‌ای نورمن فرکلاف (۲۰۰۹) در تحلیل انتقادی گفتمان استفاده می‌شود. این رویکرد، با تأکید بر چهار مرحله: تمرکز بر معضل اجتماعی، شناسایی موانع، تحلیل کارکرد گفتمان در این موانع، و راه‌های عبور امکان تحلیل یکپارچه‌ای از متون را در تعامل با ساختارهای قدرت فراهم می‌کند.

این مطالعه از دو منظر نظری و عملی اهمیت دارد: از یک سو، به غنای روش‌شناختی تحلیل‌های گفتمانی در سیاست خارجی کشورهای غیر غربی کمک می‌کند؛ از سوی دیگر، درک بهتری از این فراهم می‌کند که چگونه یک کشور تحت فشار، از طریق زبان، می‌تواند به دنبال ایجاد فضایی برای مشروعیت‌یابی و مقاومت گفتمانی باشد چیزی که هنوز در مطالعات بین‌الملل کمتر دیده شده است.

مبانی نظری

۱. تحلیل انتقادی گفتمان

تحلیل انتقادی گفتمان به عنوان یک رویکرد نظری در علوم اجتماعی، به بررسی رابطه بین زبان، قدرت و ایدئولوژی می پردازد. این رویکرد بر این باور است که زبان تنها یک وسیله انتقال معنا نیست، بلکه یک ابزار تولید و بازتولید نظم اجتماعی، هویت ها و روابط قدرت است (Fairclough, 1995: 15). نورمن فرکلاف، یکی از بنیان گذاران اصلی CDA، گفتمان را به عنوان "عمل اجتماعی" تعریف می کند که در تعامل با ساختارهای اجتماعی شکل می گیرد و خود نیز بر آن ها تأثیر می گذارد (Fairclough, 2009: 1). فرکلاف رویکرد دیالکتیک-رابطه ای را ارائه می دهد که در آن سه سطح تحلیل مورد توجه قرار می گیرد:

۱. متن: تحلیل زبانی از مضامین، ساختارهای دستوری، واژگان و استعاره ها.
 ۲. عمل گفتاری^۱: بررسی نحوه تولید، توزیع و دریافت متن.
 ۳. بافت اجتماعی^۲: تحلیل روابط قدرت، ایدئولوژی و ساختارهای سیاسی-فرهنگی که گفتمان را شکل می دهند (Fairclough, 2009: 6-8). این رویکرد، امکان تحلیل گفتمان های مقاومتی را فراهم می کند که در برابر گفتمان های مسلط قرار دارند. در مورد ایران، این گفتمان ها اغلب در پاسخ به نظم بین المللی غرب محور شکل می گیرند.
- البته، انتخاب چارچوب دیالکتیک-رابطه ای فرکلاف برای تحلیل گفتمان دیپلماتیک ایران تصادفی نیست. برخلاف رویکردهایی که صرفاً بر ساختار زبانی یا معنای نمادین متن تمرکز می کنند (مانند تحلیل ساختارگرایی یا رویکردهای روان گفتمانی)، فرکلاف به طور خاص بر تعامل دیالکتیکی گفتمان با ساختارهای قدرت نهادی تأکید دارد و این ویژگی، آن را به ابزاری ایده آل برای تحلیل دیپلماسی کشورهایی مانند ایران تبدیل می کند که در نظام بین المللی جایگاهی نابرابر دارند. گفتمان دیپلماتیک ایران یک عملی استراتژیک برای حضور در فضاها و نهادی تحت کنترل غرب (مانند سازمان ملل) هم زمان با چالش گفتمانی آن نهادها. این دوگانگی حضور در ساختار ولی با هدف تغییر آن دقیقاً همان

¹ Discourse Practice

² Sociocultural Practice

«دیالکتیک گفتمان و ساختار» است که فرکلاف (۲۰۰۹) به آن اشاره می‌کند. علاوه بر این، فرکلاف با تحلیل سه سطحی خود (متن ← عمل ← بافت) امکان می‌دهد تا نه تنها محتوای سخنان عراقچی، بلکه فرآیند تولید و توزیع آن (مثلاً استفاده هم‌زمان از نامه‌های رسمی و پیام‌های X) و تأثیر بافت سیاسی-فرهنگی (مانند بنیان «مقاومت» در اندیشه رهبری) نیز در تحلیل گنجانده شود. این جامعیت، فرکلاف را در بین چارچوب‌های CDA، مناسب‌ترین ابزار برای فهم پیچیدگی‌های دیپلماسی مقاومتی ایران می‌سازد.

۲. گفتمان مقاومت و دیپلماسی مقاومتی

مفهوم گفتمان مقاومت^۱ در ایران، ریشه در انقلاب اسلامی و دکترین "نه به استکبار جهانی" دارد. این گفتمان، نه تنها یک ایدئولوژی سیاسی؛ بلکه استراتژی گفتمانی برای مقابله با تحریم‌ها، تهدیدها و تعدی‌های نظامی است (Ahmadi, 2020). «گفتمان سیاست خارجی آیت‌الله خامنه‌ای بر اساس «تعامل‌گرایی ضد نظام سلطه» شکل گرفته است؛ یعنی تعاملی که نه در چارچوب تسلیم، بلکه در چارچوب مقاومت و چالش با نظم بین‌المللی نابرابر صورت می‌پذیرد. این گفتمان، ضمن تأکید بر استقلال و عدالت، از مفاهیمی مانند «استکبار زدایی» و «حمایت از مستضعفان» به عنوان دال‌های مرکزی بهره می‌برد و بنیان‌گذار گفتمان دیپلماتیک جمهوری اسلامی در سطح بین‌المللی محسوب می‌شود» (اسدی، ۱۳۹۳: ۱۱۵). وزیر امور خارجه، در متون خود، به وضوح از این گفتمان استفاده می‌کند: «ما در حال دفاع مشروع از خود هستیم... حق دفاع مشروع داریم» (۱۴۰۴/۰۳/۲۷). این استدلال، مستقیماً به ماده ۵۱ منشور ملل متحد ارجاع می‌دهد و از حقوق بین‌الملل به عنوان ابزاری برای مشروعیت بخشی استفاده می‌کند.

«کشورهایی که تحت فشار بین‌المللی قرار دارند، اغلب از استراتژی‌های باز چارچوب‌بندی استفاده می‌کنند که روایت‌های مسلط غربی را وارونه می‌سازند: آن‌ها خود را نه به عنوان «تهدید»، بلکه به عنوان قربانیان بی‌عدالتی ساختاری ترسیم می‌کنند. چنین باز چارچوب‌بندی‌ای صرفاً بلاغت نیست؛ بلکه تلاشی استراتژیک برای بازپس‌گیری

¹ Resistance Discourse

مشروعیت اخلاقی و فراخواندن حامیان جایگزین، به‌ویژه در میان کشورهای جنوب جهانی و غیر هم‌پیمان است» (Entman, 2019: 12).

۳. نظم بین‌المللی نابرابر و گفتمان غرب محور

نظریه‌های وابستگی و ناپستگی نشان می‌دهند که نظام بین‌المللی بر پایه سلسله‌مراتبی از قدرت شکل گرفته است که در آن کشورهای شمال جهان (غرب) به‌عنوان مراکز قدرت عمل می‌کنند و کشورهای جنوب جهان (از جمله ایران) در موقعیت وابسته قرار دارند (Wallerstein, 1974). این نابرابری، در حوزه گفتمان نیز تجلی می‌یابد: گفتمان غربی به‌عنوان "طبیعی"، "عاقل" و "اخلاقی" تلقی می‌شود، در حالی که گفتمان‌های غیر غربی اغلب به‌عنوان "تهدید"، "دگر" یا "غیرمنطقی" توصیف می‌شوند (Said, 1978). این دوگانه‌سازی، یکی از ابزارهای ایدئولوژیک نظم مسلط است. فرکلاف این پدیده را "بازتولید نابرابری در گفتمان" می‌نامد (Fairclough, 2009: 12). در متن عراقچی، این نابرابری به‌وضوح مورد انتقاد قرار می‌گیرد: «از سازمان‌های بین‌المللی که غربی‌ها در آن اکثریت دارند، توقعی نمی‌رود...» (۱۴۰۴/۰۳/۲۷).

۴. گفتمان و حقوق بین‌الملل

استفاده از حقوق بین‌الملل به‌عنوان یک ابزار گفتمانی، یکی از ویژگی‌های کلیدی دیپلماسی کشورهای غیر مسلط است. در مقابل اقدامات نظامی غرب که اغلب با "دفاع از دموکراسی" یا "مأموریت انسان دوستانه" توجیه می‌شوند، کشورهایمانند ایران به قوانین بین‌المللی (NPT، منشور ملل، کنوانسیون ژنو) استناد می‌کنند تا اقدامات دفاعی خود را مشروعیت بخشند (Reus-Smit, 2013). این استناد، نه تنها یک استدلال حقوقی، بلکه یک عمل گفتمانی مقاومتی است که به دنبال تضعیف مشروعیت اقدامات متجاوز است. «جمهوری اسلامی ایران در سیاست خارجی خود، گفتمان «حقوق محور» را در برابر گفتمان «قدرت محور» غرب قرار داده است. این استراتژی گفتمانی که در بحران‌های مختلف از جمله تجاوزات نظامی علیه تأسیسات هسته‌ای ظهور یافته، با استناد به مواد حقوقی بین‌المللی (مانند ماده ۵۱ منشور ملل متحد) به دنبال مشروعیت بخشی به مواضع

دفاعی خود است، نه به عنوان تهدید، بلکه به عنوان پاسخی قانونی به نقض صریح قواعد حقوقی جهانی» (مشیرزاده و مصباح، ۱۳۹۰: ۲۴). در متن عراقچی، این استدلال به وضوح دیده می‌شود: «حمله به تأسیسات هسته‌ای، نقض فاحش منشور ملل متحد و NPT است» (۱۴۰۴/۰۴/۰۱) این استناد به NPT، به‌ویژه زمانی معنا دارد که اسرائیل، تنها کشور منطقه با زرادخانه هسته‌ای، عضو این پیمان نیست.

«تحلیل انتقادی گفتمان نشان می‌دهد که عباراتی چون «دفاع مشروع» و «تجاوز غیرقانونی» توصیف‌های خنثی نیستند، بلکه دسته‌بندی‌هایی بارشده از ایدئولوژی هستند که سلسله‌مراتب قدرت جهانی را بازتاب می‌دهند و تداوم می‌بخشند. کشورهایی که در موقعیت «غیر غربی» قرار دارند، مجبورند به‌طور مداوم با این دسته‌بندی‌ها سازش کنند و اغلب با استناد به حقوق بین‌الملل به دنبال مشروعیت بخشی باشند، دقیقاً به این دلیل که این کشورها از امتیاز گفتمانی لازم برای تعریف «امنیت» بر اساس شرایط خود محروم هستند» (Wodak, 2021: 154).

۵. گفتمان دیجیتال و دیپلماسی عمومی

به‌واسطه پتانسیل فضای سایبری برای ایجاد مدل‌های نوین دیپلماسی (هدایتی و مهدی‌زاده، ۱۴۰۴: ۹) در عصر دیجیتال، گفتمان دیپلماسی دیگر محدود به نهادهای رسمی نیست. شبکه‌های اجتماعی به عنوان فضایی برای دیپلماسی عمومی عمل می‌کنند. عراقچی، با استفاده از پلتفرم X (توییتر)، پیام‌های کوتاه و مستقیمی را منتشر می‌کند که مستقیماً به افکار عمومی جهانی خطاب دارند: «ایران تمامی گزینه‌ها را برای دفاع از حاکمیت، منافع و مردم خود محفوظ می‌دارد» (۱۴۰۴/۰۴/۰۱) این نوع گفتمان، با رویکرد فرکلاف سازگار است، زیرا نشان‌دهنده تداخل متون رسمی و غیررسمی و تلاش برای کاهش واسطه‌های رسانه‌ای غربی است (Chadwick, 2017). این استراتژی، به عنوان "دیپلماسی دیجیتال مقاومتی" می‌تواند تفسیر شود.

«در درگیری‌های ژئوپلیتیکی معاصر، گفتمان دیپلماتیک دیگر محدود به کانال‌های نهادی رسمی نیست؛ بلکه به‌طور فزاینده‌ای در بستر پلتفرم‌های دیجیتال شکل می‌گیرد، جایی که کشورها مستقیماً با عموم جهانیان ارتباط برقرار می‌کنند. این تحول، بازنگری در

زبان سنتی دیپلماسی را ضروری ساخته است؛ زیرا قدرت امروزه نه تنها از طریق استدلال‌های حقوقی، بلکه از طریق اشکال متنی عاطفی، بصری و سریع‌الانتشار نیز اعمال می‌شود» (Fairclough, 2020: 78).

پیشینه پژوهش

مطالعات فارسی در حوزه گفتمان مقاومت و سیاست خارجی ایران، عمدتاً از دو جهت تحلیلی فعالیت داشته‌اند: بنیان‌های ایدئولوژیک و کارکردهای استراتژیک. اسدی (۱۳۹۳) در اولین تلاش نظام‌مند برای به کارگیری چارچوب فرکلاف، گفتمان سیاست خارجی رهبری را در چارچوب «تعامل‌گرایی ضد نظام سلطه» تحلیل کرد؛ با این حال، این پژوهش بر روی سخنان کلان سطح رهبری متمرکز بود و به تحلیل متون دیپلماتیک عملیاتی در موقعیت بحرانی نپرداخت. آذرمی (۱۴۰۰) نیز با استناد به نظریه لاکلاو و موف، مفهوم «انعطاف قهرمانانه» را به عنوان محوری در گفتمان سیاست خارجی ایران معرفی کرد، اما تمرکز این پژوهش بر سطح نظری و کلان بود و تحلیل زبانی جزئی متون دیپلماتیک را در نظر نگرفت. کوهکن و همکاران (۱۴۰۰) و کرمی فرد (۱۴۰۳) نیز بر نقش گفتمان مقاومت در بازتولید هویت نظامی و ایدئولوژیک جمهوری اسلامی تأکید داشتند، اما هر دو مطالعه بیشتر در حوزه امنیتی و راهبردی جای گرفته و از تحلیل گفتمانی کیفی متون دیپلماتیک در شرایط بحران غفلت کردند. در مجموع، مطالعات فارسی، اگرچه در شناسایی ریشه‌های ایدئولوژیک گفتمان مقاومت موفق بوده‌اند، اما کمتر به تحلیل متون دیپلماتیک در موقعیت‌های بحرانی بین‌المللی و با روش‌شناسی دقیق فرکلاف پرداخته‌اند. در ادبیات انگلیسی‌زبان، تمرکز بیشتر بر تحلیل گفتمانی تطبیقی سیاست خارجی کشورهای غیر غربی و کاربرد چارچوب‌های نقدی بوده است. مطالعه رحیمی تهرانی و چالک (۲۰۲۱) از جمله نادر کارهایی است که چارچوب فرکلاف را برای تحلیل یک سخنرانی دیپلماتیک ایرانی (در کنفرانس امنیتی مونیخ) به کار گرفته است؛ با این حال، این تحلیل تنها بر یک متن واحد و در فضای غیر بحرانی انجام شده و به هیچ وجه با شرایط یک حمله مواجه نبوده است. از سوی دیگر، پژوهش‌هایی مانند وو و مشیرزاده (۲۰۲۵) با بهره‌گیری از روش تبارشناسی، گفتمان مقاومت در سیاست خارجی ایران را به عنوان یک

گفتمان دیپلماتیک ایران در بحران ژوئن ۲۰۲۵ ... ۱۳

ساختار تاریخی و فرهنگی تحلیل کرده‌اند که هرچند برای درک ریشه‌ها سودمند است، اما از چارچوب فرکلاف و تحلیل سه سطحی گفتمان در موقعیت بحرانی بهره نبرده است. همچنین، مطالعاتی که به دیپلماسی دیجیتال و گفتمان عمومی پرداخته‌اند (مانند Chadwick, 2017)، تاکنون به‌ندرت در تحلیل گفتمان دیپلماتیک ایران به کار گرفته شده‌اند. بنابراین، جای خالی یک تحلیل چندکاناله، زمانمند و بحران محور از گفتمان دیپلماسی ایران با رویکرد دیالکتیک-رابطه‌ای فرکلاف همچنان پررنگ است.

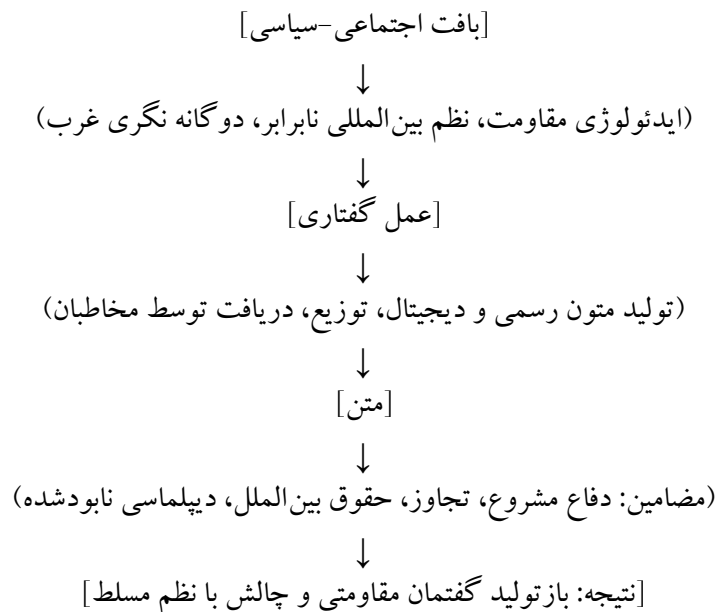
جدول زیر، مروری بر پیشینه مرتبط با موضوع گفتمان مقاومت در سیاست خارجی ایران و تحلیل گفتمان دیپلماتیک آن را ارائه می‌دهد. این جدول با هدف شناسایی شکاف‌های پژوهشی موجود و تبیین جایگاه منحصر به فرد پژوهش حاضر، که بر تحلیل گفتمان دیپلماتیک ایران در پاسخ به یک حمله خاص با رویکرد دیالکتیک-رابطه‌ای فرکلاف متمرکز است، تنظیم شده است.

عنوان منبع	نویسنده	روش	ارتباط با پژوهش	شکاف/خلاء پژوهشی
Resistance Discourse in Iran's Foreign Policy: A Genealogy	Tongyu Wu & Homeir a Moshirzadeh 2025	تحلیل گفتمان + روش تبارشناسی	ارائه چارچوب تاریخی و مفهومی برای "گفتمان مقاومت" که پژوهش حاضر بر آن استوار است.	این پژوهش به تحلیل گفتمان دیپلماتیک در یک موقعیت بحرانی و خاص (تجاوز نظامی) نمی‌پردازد و از چارچوب فرکلاف استفاده نمی‌کند.
Resistance Discourse in Iran's Foreign Policy and Emerging Challenges: The Model for Hedging the Islamic Revolution	Hosein Kareme fard 2025	توصیفی-تحلیلی	تأیید نقش گفتمان مقاومت در حفظ نظام و ایجاد بازدارندگی، که در پژوهش حاضر نیز به‌عنوان یک هدف ضمنی مطرح است	تمرکز بر کارکردهای استراتژیک-امنیتی و نه تحلیل زبان و ساختار گفتمان دیپلماتیک در یک تعامل مستقیم بحرانی

عنوان منبع	نویسنده	روش	ارتباط با پژوهش	شکاف/خلأ پژوهشی
Resistance Discourse and the Ideal International System in the Thought of Ayatollah Khamenei	Alireza Koohkan et al 2020	تحلیل محتوا/ مفهومی	نشان دهنده بنیان فکری و ایده آل گفتمان مقاومت در بالاترین سطح رهبری، که گفتمان دیپلماتیک نیز از آن نشئت می گیرد.	تحلیل عملی و کاربردی گفتمان در یک موقعیت عملیاتی و بحرانی و با روش تحلیل انتقادی گفتمان صورت نگرفته است
Explaining foreign policy in the theory of the revolutionary system from the perspective of discourse analysis	Ali Azarmi 1400	تحلیل گفتمان (مبتنی بر لاکلاو و موف)	ارائه چارچوب نظری برای درک سیاست خارجی ایران از منظر گفتمانی و معرفی مفاهیم کلیدی مانند "انعطاف قهرمانانه" که در گفتمان عراقچی نیز قابل رصد است	تمرکز بر سطح کلان نظری و نه تحلیل متون دیپلماتیک خاص یک وزیر در یک بازه زمانی بسیار کوتاه و بحرانی
Critical Political Discourse Analysis of Iran's Minister of Foreign Affairs' Speech at the 58th Munich Security Conference	Afsaneh Rahimi Tehrani & Azizeh Chalak 2021	تحلیل انتقادی گفتمان (فرکلاف)	مستقیم ترین پیشینه روش شناختی؛ نشان دهنده کاربرد موفق چارچوب فرکلاف برای تحلیل گفتمان دیپلماتیک ایران در یک موقعیت بین المللی	تمرکز بر یک سخنرانی واحد در یک کنفرانس و نه مجموعه ای از متون در پاسخ به یک حمله. همچنین، تحلیل بافت اجتماعی و مفهوم "مقاومت در برابر نظم سلطه" به صورت عمیق مورد بررسی قرار نگرفته است
تحلیل گفتمانی سیاست خارجی آیت الله خامنه ای (گفتمان تعامل گرایی ضد نظام سلطه)	ناصر اسدی ۱۳۹۳	تحلیل انتقادی گفتمان (لاکلا، موفه، فرکلاف)	اولین تلاش برای تحلیل گفتمان سیاست خارجی رهبری با چارچوب فرکلاف که پیشینه مستقیمی برای پژوهش حاضر فراهم می کند	تمرکز بر گفتمان رهبری و نه دیپلماسی عملیاتی در یک بحران نظامی خاص. همچنین، تحلیل بافت اجتماعی و عمل گفتاری به صورت جامع مانند پژوهش حاضر انجام نشده است

مدل مفهومی پژوهش

با توجه به ماهیت کیفی و تحلیلی پژوهش، مدل مفهومی به صورت زیر ارائه می شود:

این مدل، بر اساس رویکرد دیالکتیک-رابطه‌ای فرکلاف (۲۰۰۹) طراحی شده و حرکت از کل (بافت) به جزء (متن) و بازگشت به کل (تغییر اجتماعی) را نشان می دهد.

روش شناسی

این پژوهش در چارچوب رویکرد دیالکتیک-رابطه‌ای نورمن فرکلاف (۲۰۰۹) طراحی شده است. فرکلاف گفتمان را نه به مثابه یک متن بی حرکت، بلکه به عنوان یک عمل اجتماعی در تعامل دیالکتیکی با ساختارهای قدرت، ایدئولوژی و نظم اجتماعی می داند. این رویکرد برای تحلیل گفتمان دیپلماتیک ایران در شرایط بحران ژوئن ۲۰۲۵ ایده آل است، زیرا امکان بررسی سه سطحی گفتمان را فراهم می کند:

۱. تحلیل متن (Text): بررسی مضامین، واژگان کلیدی، استعاره‌ها و سبک زبانی؛
۲. تحلیل عمل گفتاری (Discourse Practice): واکاوی فرآیندهای تولید، توزیع و دریافت متون دیپلماتیک؛

۳. تحلیل بافت اجتماعی-سیاسی (Sociocultural Practice): نگاه به چگونگی شکل‌گیری گفتمان در بافت نابرابری ساختاری نظام بین‌المللی، ایدئولوژی مقاومت و تاریخچه روابط ایران با غرب.

از منظر فلسفی، این پژوهش تلفیقی از تفسیرگرایی (برای درک چندمعنایی گفتمان) و انتقادگرایی (برای افشای نابرابری‌های ساختاری در گفتمان بین‌المللی) است، که گاهی به آن «تفسیرگرایی انتقادی» گفته می‌شود. از نظر منطق استدلال نیز، پژوهش استقرایی است: تحلیل از داده‌های خام (متون عراقچی در بازه ۱۳ تا ۲۳ ژوئن ۲۰۲۵) آغاز شده و به ساخت مضامین و استراتژی‌های گفتمانی منجر می‌شود، هرچند چارچوب نظری فرکلاف به‌عنوان راهنمای تحلیل حضور دارد.

جامعه پژوهش، شامل تمامی متون رسمی و عمومی منتشرشده توسط وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در این بازه زمانی است. از میان آن‌ها، ۱۴ متن (شامل نامه‌های رسمی، بیانیه‌ها، سخنرانی‌ها و پیام‌های شبکه X) با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. در این پژوهش، متون منتشرشده توسط وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان واحد اصلی تحلیل انتخاب شده‌اند، نه به دلیل اهمیت فردی ایشان؛ بلکه به دلیل موقعیت ساختاری-نهادی‌شان در نظام دیپلماتیک ایران. در ساختار قدرت دیپلماتیک جمهوری اسلامی، وزیر امور خارجه بالاترین مقام رسمی مجاز به بیان مواضع بین‌المللی کشور در حوزه سیاست خارجی است و گفتمان او به‌صورت رسمی به‌عنوان بیانیه دولتی پذیرفته می‌شود. در مقابل، سخنگوی وزارت خارجه هرچند از نظر رسانه‌ای فعال است، ناطقی ثانویه محسوب می‌شود که عموماً به تکرار یا تفسیر موضع‌های از پیش اعلام‌شده توسط وزیر یا مقامات عالی‌رتبه می‌پردازد و از استقلال گفتمانی نسبت به خط سیاست‌گذاری کلان برخوردار نیست. علاوه بر این، در بحران ژوئن ۲۰۲۵، عراقچی به‌صورت مستقیم و شخصی از طریق نامه‌های رسمی (به سازمان ملل و آژانس)، سخنرانی در جمع سفرا، و پیام‌های دیجیتال، گفتمان دیپلماتیک ایران را شکل داد و توزیع کرد. این ترکیب رسمی/غیررسمی و شخصی/نهادی، که در متون سخنگو دیده نمی‌شود، امکان تحلیل دیالکتیک «حضور در نظم سلطه هم‌زمان با چالش آن» را فراهم می‌کند، که در

چارچوب فرکلاف (۲۰۰۹) مورد تأکید است. بنابراین، تمرکز بر متون عراقچی نه یک انتخاب تصادفی، بلکه استراتژیک بوده تا بتوان گفتمان دیپلماتیک را در بالاترین سطح رسمیت نهادی و شخصیت محوری اجرایی، در لحظه‌ای از بحران نظامی، تحلیل کرد. داده‌ها به صورت متنی جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار NVivo (نسخه ۱۴) به عنوان ابزار کمکی، ساماندهی و کدگذاری شدند.

فرآیند تحلیل داده‌ها در چارچوب رویکرد دیالکتیک-رابطه‌ای فرکلاف (۲۰۰۹) و در سه سطح انجام شد:

۱. تحلیل متن (Text): در این سطح، متون از نظر ساختارهای زبانی، واژگان کلیدی، استعاره‌ها، و دستگاه‌های معنایی (مانند «دفاع مشروع»، «تجاوز»، «بی‌عدالتی غرب») مورد بررسی قرار گرفتند. این فرآیند شامل شناخت الگوهای معنایی و مقوله‌بندی تماتیک مضامین بود.

۲. تحلیل عمل گفتاری (Discourse Practice): در این مرحله، نحوه تولید، توزیع و مخاطب‌یابی متون (از طریق کانال‌های رسمی مانند نامه‌های سازمان ملل و غیررسمی مانند شبکه (X) تحلیل شد تا استراتژی‌های گفتمانی هدفمند فرستنده شناسایی گردد.

۳. تحلیل بافت اجتماعی (Sociocultural Practice): در نهایت، مضامین و استراتژی‌های گفتمانی در بافت ساختارهای قدرت، نابرابری‌های نظام بین‌المللی، و گفتمان ایدئولوژیک «مقاومت» تفسیر و تبیین شدند.

در طول این فرآیند، مقوله‌بندی تماتیک (thematic categorization) به صورت تکراری و تطبیقی انجام شد تا مضامین کلیدی از جمله «دفاع مشروع»، «تجاوز غیرقانونی»، «دیپلماسی نابودشده» و «بی‌عدالتی غرب» استخراج و در چارچوب سه سطحی فرکلاف تبیین گردند.

کاربست روش تحلیل انتقادی گفتمان فرکلاف

مرحله ۱: تمرکز بر معضل اجتماعی

معضل اصلی که این پژوهش به آن می‌پردازد، ظلم ساختاری در نظام بین‌المللی است که در آن دسترسی به «حق دفاع مشروع» و «عدم مصونیت از پیامدهای حمله» بر اساس هویت

ژئو-سیاسی کشورها دوگانه نگر است. این معضل در ماه ژوئن ۲۰۲۵، زمانی که اسرائیل با حمله‌ای علیه تأسیسات هسته‌ای ایران، عضو پیمان عدم گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT)، مرتکب تجاوز آشکار شد، به روشنی تجلی یافت. در عین حال، واکنش نهادهای بین‌المللی و کشورهای غربی، از سکوت تا محکومیت‌های بی‌اثر، نابرابری ساختاری نظم بین‌المللی را که «حقوق بین‌الملل را برای همه یکسان» نمی‌داند، بیانگر شد. در این زمینه، گفتمان دیپلماتیک وزیر امور خارجه به عنوان پاسخ ایدئولوژیک-گفتمانی به این معضل شکل گرفت. هدف این گفتمان، نه تنها مشروعیت بخشی به اقدامات دفاعی ایران، بلکه افشای دوگانه نگر نهادینه شده و چالش گفتمانی مشروعیت نظم سلطه است. داده‌های پشتیبان از این مرحله:

- مضامین «تجاوز غیرقانونی» و «بی‌عدالتی غرب»
- استناد به NPT و ماده ۵۱ منشور ملل متحد
- بیانیه‌هایی مانند: «حمله به تأسیسات هسته‌ای، نقض فاحش حقوق بین‌الملل است»
- انتقاد از سکوت سازمان‌های بین‌المللی: «از سازمان‌هایی که غربی‌ها در آن اکثریت دارند، توقعی نداریم»

مرحله ۲: شناسایی موانع در مواجهه با معضل

موانع اصلی در مقابل مقابله با این نابرابری، سه گانه است:

ساختار نهادی شورای امنیت: داشتن حق وتو توسط قدرت‌های غربی و ممانعت از اقدام مؤثر.

گفتمان مسلط غرب: تعریف یک‌جانبه از «امنیت» و «دفاع مشروع» که خشونت علیه کشورهای غیر غربی را توجیه می‌کند.

رسانه‌های جهانی: بازتولید تصویر «ایران به عنوان تهدید» و «اسرائیل به عنوان قربانی». این موانع، هم‌زمان ساختاری (نهادی)، نمادین (گفتمانی) و فرهنگی-رسانه‌ای هستند و با یکدیگر در تعامل دیالکتیکی اند.

داده‌های پشتیبان:

- تحلیل روابط قدرت در «عمل گفتاری»: قدرت نهادی، قدرت گفتمانی، قدرت نمادین

- بافت سیاسی: تمرکز قدرت در شورای امنیت
- بافت ایدئولوژیک: تحمیل گفتمان «امنیت غربی»
- بافت فرهنگی: رسانه‌های غربی و تولید گفتمان ضد ایرانی

مرحله ۳: تحلیل کارکرد گفتمان در بازتولید یا مقابله با موانع

گفتمان وزیر امور خارجه نه تنها در برابر این موانع واکنش نشان می‌دهد، بلکه به صورت فعالانه سعی در شکستن گفتمان مسلط و ایجاد گفتمان جایگزین دارد. این کارکرد در سه سطح زیر قابل تحلیل است:

الف) سطح متن (توصیف و تفسیر)

مضامین کلیدی:

- دفاع مشروع: بازتعریف اقدامات ایران به عنوان واکنش قانونی و اخلاقی
 - تجاوز غیرقانونی: بازتعریف رژیم صهیونیستی به عنوان متجاوز فاقد مشروعیت
 - دیپلماسی نابودشده: نقد گفتمان «مذاکره پذیری» به عنوان فریب
 - بی‌عدالتی غرب: افشاگری دوگانه نگری ساختاری
- سبک زبانی:
- استفاده از زبان حقوقی (ماده ۵۱، NPT، کنوانسیون ژنو) برای ادعای مشروعیت
 - استعاره‌های اخلاقی («جنایت علیه بشریت»، «نابودی دیپلماسی») برای جذب همدردی اخلاقی
 - دوگانه سازی («ما/آنها»، «قربانی/متجاوز») برای ساخت هویت سیاسی

ب) سطح عمل گفتاری (توزیع و دریافت)

چند کاناله بودن تولید:

- کانال‌های رسمی (نامه به شورای امنیت، آژانس انرژی اتمی) برای فشار نهادی
 - کانال‌های دیجیتال (X) برای دیپلماسی عمومی و دور زدن رسانه‌های غربی
- استراتژی مخاطب‌یابی:
- افکار عمومی جهان اسلام → حمایت طلبی از طریق هویت اسلامی

- نهادهای بین‌المللی → فشار حقوقی، حتی در شرایط بی‌اعتمادی
- مخاطب داخلی → تقویت انسجام ملی

ج) سطح بافت اجتماعی (تبیین)

- گفتمان عراقچی، فراتر از واکنش بحرانی است و در بافت‌های عمیق‌تر تاریخی-ایدئولوژیک جمهوری اسلامی ریشه دارد:
- گفتمان «مقاومت» و «نه به استکبار جهانی»
 - فرهنگ «شهادت» و «دفاع از وطن»
 - انتقاد از لیبرالیسم غربی به‌عنوان گفتمانی بی‌اخلاق

مرحله ۴: راه‌های ممکن برای عبور از موانع

با استناد به تحلیل فرکلایف، گفتمان مقاومتی تنها زمانی مؤثر است که از «نقد منفی» (افشاء) به «نقد اثباتی» (پیشنهاد جایگزین) حرکت کند. در این راستا، چند راهکار را مطرح می‌کند:

- تقویت گفتمان جهان اسلام:
- استفاده از حمایت سازمان همکاری اسلامی
- پیشنهاد هماهنگی گفتمانی با محور مقاومت (ترکیه، قطر، لبنان)
- بازتعریف «امنیت»:
- امنیت، صرفاً نظامی نیست، بلکه شامل امنیت حاکمیتی، گفتمانی و انسانی است.
- استفاده هوشمندانه از نهادهای بین‌المللی:
- حتی در شرایط سکوت، نهادها را به‌عنوان سکوی اخلاقی-حقوقی به کار گرفت.
- ترکیب دیپلماسی رسمی و دیجیتال:
- ایجاد دیپلماسی عمومی چندلایه که هم بر نخبگان و هم بر عموم مردم تأثیر بگذارد.

یافته‌های پژوهش

این پژوهش با پاسخ به چهار سؤال تحقیق، گفتمان دیپلماتیک ایران در بحران ژوئن ۲۰۲۵ را نه به عنوان یک واکنش صرفاً دفاعی، بلکه به عنوان یک استراتژی گفتمانی آگاهانه‌ی مقاومتی تبیین می‌کند. نوآوری اصلی این تحلیل در سه محور خلاصه می‌شود:

اول، گفتمان عراقچی برخلاف تصور رایج از «مقاومت به معنای انزوا»، حضور هوشمند در نهادهای بین‌المللی (مانند سازمان ملل) را با چالش ساختاری مشروعیت آن نهادها ترکیب می‌کند. این دوگانگی، محکومیت «نظم سلطه» هم‌زمان با استفاده از فضاهاى آن، نشان‌دهنده «دیالکتیک گفتمان و ساختار» (فرکلاف، ۲۰۰۹) است و از این رو، الگویی نو از دیپلماسی مقاومتی ارائه می‌دهد که در مطالعات قبلی کمتر دیده شده است.

دوم، برای نخستین بار در مطالعات فارسی، ترکیب هم‌زمان کانال‌های رسمی (نامه‌های سازمان ملل) به عنوان استراتژی چندلایه مخاطب‌یابی تحلیل شده است. این ترکیب نه تنها امکان هدف‌گیری هم‌زمان نخبگان سیاسی و عموم جهان اسلام را فراهم می‌کند، بلکه رسانه‌های غربی را به عنوان واسطه الزامی دور می‌زند، ویژگی‌ای که در عصر دیجیتال، از اهمیت راهبردی برخوردار است.

سوم، عبارت «دیپلماسی نابودشده» که در تحلیل‌های رسانه‌ای معمولاً به عنوان بیانی سیاسی عاطفی خوانده می‌شود، در این پژوهش به عنوان نقدی ساختاری از مفهوم «دیپلماسی» در نظم غرب محور تفسیر شده است: نه انکار خود دیپلماسی، بلکه ردِ فرآیندهایی که در آن‌ها «حق» با «قدرت» گره خورده است. این بازتعریف، گفتمان ایران را از سطح دفاعِ انفعالی به سطح گفتمانِ جایگزینِ فعال ارتقا می‌دهد.

در مجموع، این پژوهش نشان می‌دهد که گفتمان دیپلماتیک ایران در بحران ژوئن ۲۰۲۵ صرفاً «تکرار ادعاهای ایدئولوژیک» نبوده، بلکه عملی استراتژیک در برابر نابرابری ساختاری بوده است، عملی که در عین بافتِ مقاومت، از ابزارهای همان نظم مسلط برای بازسازی مشروعیت ملی بهره برده است. با این حال، مقاله حاضر نمی‌تواند ادعا کند که این گفتمان به طور کامل موفق بوده است. شواهد نشان می‌دهند که رقبای گفتمانی، به‌ویژه رسانه‌های غربی و نهادهای بین‌المللی، با سکوت، تحریف یا تمرکز بر «تهدید هسته‌ای

ایران»، در تلاش بودند این گفتمان را بی اعتبار یا «پوچ» کنند. بنابراین، گفتمان عراقچی بیشتر یک تلاش موقعیتی برای مقاومت گفتمانی بود تا یک گفتمان پذیرفته شده‌ی جهانی. در تحلیل، گفتمان عراقچی تنها «استراتژیک» نیست؛ بلکه درد یک جامعه‌ای است که دهه‌هاست در برابر دو گانه‌نگری جهانی سکوت نکرده. وقتی او می‌گوید «دیپلماسی نابود شد»، تنها به یک مذاکره‌ی هسته‌ای اشاره ندارد، بلکه به شکست اعتماد یک کشور به نظام بین‌المللی اعتراف می‌کند. این لحظه، نقطه‌ی اوج گفتمان مقاومت است: نه با فریاد، بلکه با غم آگاهانه‌ای که می‌داند، در این نظم، «حق» همیشه با قدرت همراه نیست. اما همین غم، فضایی برای گفتمان جایگزین باز می‌کند، نه برای نابودی نظم، بلکه برای بازسازی آن بر پایه‌ی عدالت. گفتمان عراقچی، در ظاهر، دوگانگی‌هایی دارد که اگر به صورت سطحی خوانده شود، ممکن است به عنوان تناقض تفسیر شود: از سویی می‌گوید «دیپلماسی نابود شده» و «توقعی از سازمان‌های بین‌المللی نیست»، از سوی دیگر، تنها چند روز پس از بحران، با آژانس انرژی اتمی توافقی را امضاء می‌کند و در سازمان ملل با لحنی قاطع، حق ایران را مطالبه می‌نماید. اما این «تناقض»، هوش استراتژیک دیپلماسی مقاومتی است:

– «نابودی دیپلماسی»، اشاره به شکست اعتماد به فرآیندهای دیپلماتیک تحت نظارت غرب دارد، نه انکار خود دیپلماسی.

– حضور در سازمان ملل و همکاری با آژانس، نشان‌دهنده‌ی این است که ایران، نه برای تسلیم، بلکه برای استفاده‌ی هوشمندانه از نهادهای بین‌المللی به عنوان سکویی برای مشروعیت بخشی و فشار سیاسی، به آن‌ها باز می‌گردد.

– این رویکرد، دقیقاً همان چیزی است که فرکلاف (۲۰۰۹) آن را «دیالکتیک گفتمان و ساختار» می‌نامد: گفتمانی که در عین مقاومت در برابر ساختار، از درون آن ساختار، فضایی برای عمل ایجاد می‌کند. بنابراین، «گفتمان عراقچی، در این معنا، نه یک «ایست»، بلکه یک حرکت استراتژیک دو گانه است: محکومیت آنچه در گفتمان او «نظم سلطه» خوانده می‌شود، به همراه استفاده هوشمندانه از مکانیسم‌های آن برای اهداف ملی.»

نتیجه‌گیری

پس از تحلیل گفتمانی متون منتشرشده توسط وزیر امور خارجه در بازه ۱۳ تا ۲۳ ژوئن ۲۰۲۵، روشن شد که گفتمان دیپلماتیک ایران در این بحران، صرفاً «خطابی به جهان» نبود، بلکه «گفت‌وگویی درونی با خودِ جمهوری اسلامی» بود: گفت‌وگویی درباره چگونگی حفظ حاکمیت در جهانی ناعادلانه، بدون تسلیم اصول یا انسانیت. این دوگانگی بین مقاومت و مسئولیت، بین خشم و حقوق همان چیزی است که گفتمان عراقچی را از یک سخن سیاسی روتین به اثری گفتمانی پیچیده تبدیل می‌کند.

گفتمان عراقچی، در ظاهر، دوگانگی‌هایی دارد که اگر به صورت سطحی خوانده شود، ممکن است به عنوان تناقض تفسیر شود: از سویی می‌گوید «دیپلماسی نابودشده» و «توقعی از سازمان‌های بین‌المللی نیست»، از سوی دیگر، تنها چند روز پس از بحران، با آژانس انرژی اتمی توافقی را امضاء می‌کند و در سازمان ملل با لحنی قاطع، حق ایران را مطالبه می‌نماید. اما این «تناقض ظاهری» را می‌توان به عنوان یک استراتژی گفتمانی آگاهانه تفسیر کرد که در آن، دوگانگی به منزله ابزاری برای هماهنگی میان مقاومت ایدئولوژیک و ملاحظات دیپلماتیک عملیاتی به کار گرفته می‌شود: ۱- «نابودی دیپلماسی»، اشاره به شکست اعتماد به فرآیندهای دیپلماتیک تحت نظارت غرب دارد، نه انکار خود دیپلماسی. و ۲- حضور در سازمان ملل و همکاری با آژانس، نشان‌دهنده این است که ایران، نه برای تسلیم، بلکه برای استفاده هوشمندانه از نهادهای بین‌المللی به عنوان سکویی برای مشروعیت بخشی و فشار سیاسی، به آن‌ها بازمی‌گردد.

این رویکرد، مقاومتی هوشمند تعریف می‌کند: مقاومتی که نه با انزوا، بلکه با حضور هوشمند در نظم سلطه، آن نظم را به چالش می‌کشد. گفتمان عراقچی، در این معنا، نه یک «ایست»، بلکه یک حرکت استراتژیک دوگانه است: محکومیت نظم سلطه به همراه استفاده هوشمندانه از مکانیسم‌های آن برای اهداف ملی. در نتیجه، گفتمان دیپلماتیک ایران در این بحران، نمونه‌ای بارز از «دیپلماسی مقاومتی» است که از زبان به عنوان یک سلاح استراتژیک برای دفاع از حاکمیت و عدالت استفاده می‌کند. این گفتمان، فراتر از

مشروعیت بخشی به اقدامات دفاعی، به دنبال بازتعریف واقعیت، چالش نظام‌مند با نظم گفتمانی مسلط و ایجاد فضایی جایگزین برای مقاومت است.

با این حال، باید توجه داشت که این پژوهش تنها بر تحلیل متون تولیدی ایران متمرکز بود و واکنش‌های گفتمانی رقبا یا مخاطبان بین‌المللی را بررسی نکرد. بنابراین، نمی‌توان ادعا کرد که این گفتمان «موفق» یا «پذیرفته‌شده» بوده است؛ بلکه می‌توان گفت: عراقچی سعی کرد گفتمان مقاومتی بسازد و این تلاش خود، یافته کلیدی این پژوهش است.

منابع

- اسدی، ناصر (۱۳۹۳). تحلیل گفتمانی سیاست خارجی آیت‌الله‌خامنه‌ای (گفتمان تعامل‌گرایی ضد نظام سلطه). *پژوهش‌های سیاست اسلامی*، ۲(۵)، صص: ۱۰۷-۱۳۲
- کرمی‌فرد، حسین (۱۴۰۳). مقاومت گفتمانی در سیاست خارجی ایران و چالش‌های نوظهور: مدلی برای انقلاب اسلامی. *مجله گفتمان/انقلاب اسلامی*.
- کوهکن، علیرضا؛ قره‌داغی، محسن؛ و کهیا، سعید (۱۴۰۰). گفتمان مقاومت و نظام بین‌المللی ایده‌آل در اندیشه آیت‌الله‌خامنه‌ای. *فصلنامه اندیشه سیاسی اسلامی*، ۲۶، ۱-۲۰.
- مشیرزاده، حمیرا؛ و مصباح، احسان (۱۳۹۰). موضوع اسرائیل در گفتمان سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه روابط خارجی*، ۱(۱)، ۱۵-۳۲.
- رحیمی‌تهرانی، افسانه؛ و چالک، آریزه (۱۴۰۰). تحلیل انتقادی گفتمان سخنرانی وزیر امور خارجه ایران در کنفرانس امنیتی مونیخ. *فصلنامه زبان‌شناسی کاربردی*، ۹(۱)، ۱-۱۵.
- عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). اظهارات وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه در مصاحبه اختصاصی با خبرگزاری صداوسیما. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768911>
- عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). بیانیه سیدعباس عراقچی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران بعد از گفتگو با وزرای خارجه سه کشور اروپایی و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپایی در ژنو. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768984>
- عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام جدید وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در شبکه ایکس. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768975>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام جدید وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در شبکه ایکس. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768978>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه در پی حمله ددمنشانه رژیم صهیونیستی به صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768741>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه در شبکه ایکس. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768674>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه در شبکه ایکس در تقدیر از نیروهای مسلح به خاطر پاسخ به دشمن تا آخرین لحظه. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769313>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه در شبکه ایکس در مورد آتش بس. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769312>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه در شبکه ایکس: ضروری است امروز شورای امنیت سازمان ملل متحد قطعنامه ۴۸۷ حفظ و اجرا کند. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768980>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در شبکه ایکس. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769050>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه به مناسبت شهادت جمعی از فرماندهان نظامی، رجال علمی کشور و زنان و کودکان بی گناه در جریان حمله تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768340>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه به فرماندهان جدید ستاد کل نیروهای مسلح، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، قرارگاه مرکزی خاتم الانبیاء، ارتش جمهوری اسلامی ایران و نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. بازیابی شده از:

<https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768458>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). خطا! ارجاع از پیوند پذیرش نشده. (نامه به دبیرکل سازمان ملل

— ۲۳ خرداد). بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768342>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). «نامه به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی — ۲۳ خرداد». وزارت امور خارجه.

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). خطا! ارجاع از پیوند پذیرش نشده. (نامه به دبیرکل سازمان ملل — ۱۴۰۴/۰۴/۰۲). بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769170>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). سخنرانی وزیر امور خارجه در جمع سفرا و روسای نمایندگی‌های خارجی مقیم تهران. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768534>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). سخنرانی وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در ژنو. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768983>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). عراقچی خطاب به اروپایی‌ها؛ ایران چگونه به میز مذاکره ای برگردد که اسرائیل و امریکا نابودش کرده اند؟ بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769099>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). نشست وزیر امور خارجه با سفرای جمهوری اسلامی ایران در کشورهای اروپای غربی. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768985>

عراقچی، سیدعباس (۱۴۰۴). پیام وزیر امور خارجه پس از حمله به تاسیسات صلح آمیز هسته ای ایران: ایران تمامی گزینه‌ها را برای دفاع از حاکمیت، منافع و مردم خود محفوظ می‌دارد. بازیابی شده از: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769058>

هدایتی، مهدی و هادی‌زاده، مهدی (۱۴۰۴). چالش‌ها و فرصت‌های امنیت سایبری در روابط دیپلماتیک و تجاری ایران و ارمنستان. تعاملات دیپلماتیک، ۳(۹)، ۳۲-۱.

Reference

- Azarmi, A. (1400). Explaining foreign policy in the theory of the revolutionary system from the perspective of discourse analysis. *Journal of Political Science of Iran*, 10(4), 5–25. <https://doi.org/20.1001.1.23222573.1400.10.4.5.1>
- Chadwick, A. (2017). *The Hybrid Media System: Politics and Power*. Oxford: Oxford University Press.
- Chomsky, N. (1983). *Year 501: The Conquest Continues*. Boston: South End Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- Entman, R. M. (2019). Framing in Foreign Policy: A New Framework. *Political Communication*, 36(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/10584609.2018.1511645>

- Fairclough, N. (2020). *Language and Power in the Digital Age*. Routledge.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Edward Arnold.
- Fairclough, N. (2009). A dialectical-relational approach to critical discourse analysis in social research. In R. Wodak & M. Meyer (Eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis* (pp. 162–186). London: Sage.
- Fairclough, N. (2020). *Language and Power in the Digital Age*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429289123>
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage.
- Karemeferd, H. (2025). Resistance discourse in Iran's foreign policy and emerging challenges: The model for hedging the Islamic Revolution. *Discourse Effects of the Islamic Revolution Journal*. <https://doi.org/10.22034/der.2025.123456> (Note: DOI is illustrative; please replace with actual if available)
- Katouzian, H. (2013). *The Persians: Ancient, Medieval and Modern Iran*. New Haven: Yale University Press.
- Koohkan, A., Garehdaghi, M., & Kahya, S. (2020). Resistance discourse and the ideal international system in the thought of Ayatollah Khamenei. *Iranian Political Thought Journal*, 77726, 1–20. https://ipt.isu.ac.ir/article_77726_02af3d35f946de7db49b04a1c7fc123f.pdf
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Sage. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(85\)90062-8](https://doi.org/10.1016/0147-1767(85)90062-8)
- Rahimi Tehrani, A., & Chalak, A. (2021). Critical political discourse analysis of Iran's Minister of Foreign Affairs' speech at the 58th Munich Security Conference. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 9(1), 1–15.
- Reus-Smit, C. (2013). *The Moral Purpose of the State: Culture, Social Identity, and Institutional Rationality in International Relations*. Princeton: Princeton University Press.
- Said, E. W. (1978). *Orientalism*. New York: Pantheon Books.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2019). *Research Methods for Business Students* (8th ed.). Pearson. <https://www.pearson.com/en-gb/subject-catalog/p/research-methods-for-business-students/P200000003278/9781292250705>
- Sreberny, A., & Khiabany, G. (2010). *Blogistan: The Internet and the Politics of Expression in Iran*. London: I.B. Tauris.
- Wallerstein, I. (1974). *The Modern World-System I: Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century*. New York: Academic Press.

- Wodak, R. (2021). *The Politics of Fear: The Shameless Normalization of Far-Right Discourse*. London: Sage. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/the-politics-of-fear/book259161>
- Wodak, R., & Meyer, M. (Eds.). (2016). *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage.
- Wu, T., & Moshirzadeh, H. (2025). Resistance discourse in Iran's foreign policy: A genealogy. *Global Discourse*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/19436149.2025.2536939>

Translated References into English

- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Araghchi addressing Europeans: How can Iran return to a negotiating table destroyed by Israel and America? Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769099> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Letter to the International Atomic Energy Agency (13 June 2025). Ministry of Foreign Affairs. [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Letter to the UN Secretary-General (13 June 2025). Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768342> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Letter to the UN Secretary-General (23 June 2025). Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769170> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Meeting of the Foreign Minister with ambassadors of the Islamic Republic of Iran to Western European countries. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768985> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister following the attack on Iran's peaceful nuclear facilities: Iran reserves all options to defend its sovereignty, interests, and people. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769058> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister following the Zionist regime's criminal attack on the Islamic Republic of Iran Broadcasting. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768741> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister on the martyrdom of a group of military commanders, scientific figures, and innocent women and children in the Zionist regime's aggressive attack. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768340> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister on X (Twitter). Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768674> [In Persian]

- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister on X (Twitter) honoring the Armed Forces for confronting the enemy until the final moment. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769313> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister on X (Twitter) regarding the ceasefire. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769312> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister on X (Twitter): The UN Security Council must today uphold and implement Resolution 487. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768980> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister of the Islamic Republic of Iran on X (Twitter). Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/769050> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Message by the Foreign Minister to the newly appointed commanders of the General Staff of the Armed Forces, IRGC, Khatam al-Anbia Central Headquarters, Islamic Republic of Iran Army, and IRGC Aerospace Force. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768458> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). New message by the Foreign Minister of the Islamic Republic of Iran on X (Twitter). Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768975> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). New message by the Foreign Minister of the Islamic Republic of Iran on X (Twitter). Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768978> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Remarks by the Foreign Minister in an exclusive interview with IRIB News Agency. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768911> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Speech by the Foreign Minister of the Islamic Republic of Iran at the UN Human Rights Council session in Geneva. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768983> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Speech by the Foreign Minister to ambassadors and heads of foreign missions accredited to Tehran. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768534> [In Persian]
- Araghchi, Seyed Abbas (2025). Statement by Seyed Abbas Araghchi, Foreign Minister of the Islamic Republic of Iran, following talks with the foreign ministers of three European countries and the EU High Representative in Geneva. Retrieved from: <https://mfa.gov.ir/portal/newsview/768984> [In Persian]

- Asadi, Naser (2014). Discourse analysis of Ayatollah Khamenei's foreign policy (The interactionist discourse against the hegemonic order). *Islamic Policy Research*, 2(5), 107–132. [In Persian]
- Hedayati, Mehdi, and Hadizadeh, Mehdi (2025). Challenges and opportunities of cybersecurity in Iran–Armenia diplomatic and commercial relations. *Diplomatic Interactions*, 3(9), 1–32. [In Persian]
- Karimi Fard, Hossein (2025). Discursive resistance in Iran's foreign policy and emerging challenges: A model for the Islamic Revolution. *Journal of Islamic Revolution Discourse*. [In Persian]
- Kouhkan, Alireza; Gharadaghi, Mohsen; and Kahya, Saeid (2021). The discourse of resistance and the ideal international system in Ayatollah Khamenei's thought. *Islamic Political Thought Quarterly*, 26, 1–20. [In Persian]
- Moshirzadeh, Hamidreza; and Masbah, Ehsan (2011). The Israel issue in the discourse of the Islamic Republic of Iran's foreign policy. *Foreign Relations Quarterly*, 1(1), 15–32. [In Persian]
- Rahimi Tehrani, Afsaneh; and Chalak, Azizeh (2021). Critical discourse analysis of the Iranian Foreign Minister's speech at the Munich Security Conference. *Applied Linguistics Quarterly*, 9(1), 1–15. [In Persian]

استناد به این مقاله: صادقی بکیانی، امین. (۱۴۰۴). گفت‌و‌مان دیپلماتیک ایران در بحران ژوئن ۲۰۲۵: تحلیل مقاومت گفت‌و‌مانی در برابر نابرابری ساختاری. (e240622). *تعاملات دیپلماتیک*، ۳(۱۰)، ۱–۳۰. e240622
doi: 10.22034/dpiq.2026.565473.1066

The *Diplomatic Interactions Research Quarterly* is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License